

1
9
3
3

M
Ä
R
T
S

KARU- OHAKAS

K A R U O H A K A S

EESTI NOORESÕO KASVATUSE SELTSI TÛTAR-
LASTE GÛMNAASIUMI ÕPILASKONNA AJAKIRI

TOIMETUS: P. KOPPEL, E. SCHÖNBERG, ÕPILASED VIRVE LAURITS,
MARET LÛS, HELGA PETTI-VALGERIST, ELLEN SARAP, ANGELA UNT

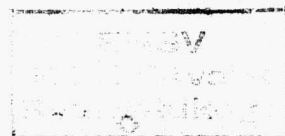
Nr. 7

MÄRTS

1933

SISU

Ange: Teravküüs. *V-h*: Põhiseaduse muutmise
eelnõu. *Aino M.*: Kolmas püha. *M. L.*: Õpilas-
ajakirju. *A.*: „Vanemaid ja juhatajaid.“ *Elina*
Vaara: Muinasjutt armastusest. Tõlge. *Endla*
Pau: E. N. K. S. T. G. õpilaskonna tegevusest
1932. a. II semestril. Kirjavastuseid

907

TERAVKÜÜS.

Sääl, kus Aru-laanes pisikese metsaoja kõrval tõusis järsult mägi, mida katsid tohutu suured pruunitüvelised männid, sääl, kuhu harva inimene eksis, vahest ainult metsavaht Jaan või mõni piiluv salakütt, sääl kähara männihüglase otsas oli ta kodu. Pisike see oli: väljastpoolt hunnik kuiviraagelepa- ja kuuseoksi, seest vooderdatud aruheinaga, varese- ning kanasulgedega. Teravküüs oli oma koduga üpris rahul.

Oma isa Laitiiba ei näinud ta kuigi tihti. Ikka viibis isa üleval pilvede all. Mõnikord lendas ta naabripuu latva ja püsis seal õhtust kuni hommiku varavalgeni. Teravküüs mäletas teda kui suursugust lindu, kellel nõörsirge lennutee ja järsk tiibade löök. Ema Hallsilm oli ainuke, kellega Teravküüs sagedamini kokku puutus. Kui ta alles üsna pisike ning jõuetu oli, võttis Hallsilm ta oma tiibade alla ja soojendas teda külmil õil.

Kuid kui talle juba verisuled kasvasid ja pesa kitsaks kippus jääma, istus ema õõseti pesa äärel või ligemal oksal. Hiljem ei tulnud ta Teravküünt enam soojendama, isegi siis mitte, kui rahe poega armetult peksis. Ta vaatas ainult julgustavalt Teravküünele nagu tahaks ta öelda:

„Karasta end, poeg! Kui sa seda pisikest valu kannatada ei suuda, siis ei saa sa elust hiljem läbi.“

Ja Teravküüs kannatas ja kasvas ja sirgus. Verisuled kadusid andes aset tihejale sulestikule, samasugusele nagu oli emal ja isal. See päev, mil ta oma uut kuube esimest korda märkas, muutus talle rõõmupäevaks. Kuidas ta siis pesas sibis ja rabeles, isegi pesa äärel ronis ja alla vaatas. „Huik-üi!“ Milline määratu vahe oli tema ja kindla maa vahel. Hirmunult langes ta pessa tagasi.

Seal tuli ema toiduga. Noor kanapoeg metsavahi õuelt toodi talle lõunasöögiks. Natu-

kese aja pärast olid järel vaid mõned luud — nii näljane oli olnud Teravküüs.

Teravküüs üha kasvas . . . Hallsilm kandis talle musträästaid, metsiseid ja jäneseid. Mõnel neist oli kõva liha, nii et ema pidi aitama purustada nahka ja välja kiskuda sulgi; mõne liha oli pehme ja maitsev, aga neid oli harva.

Tihti oli Teravküünel nälg varaks, kui ta päevade kaupa ei näinud ema ega isa . . . Aga kui nad siis tulid, tõi ema tavaliselt midagi maitsevat kaasa.

Juba võis Teravküüs vabalt pesa äärel istuda. Korra ootas ta nii ema. Sääl nägi ta lindu, kelle sarnast ta kunagi varem polnud näinud. Vaistlikult laskus ta pessa ja surus pää pesa sulgedesse. Siis kuulis ta okste naginat nagu läheneks Hallsilm. Juba pidi ta pää tõstma, kui korraga tundis õlgade vahel valusat lööki. „Üi“ — ta surus pää veel sügavamale pessa: võõras lind aga tagus teda edasi oma terava nokaga. Juba arvas Teravküüs oma viimase päeva olevat tulnud, kui jälle liikusid naaberpuu oksad ja Hallsilm saabus. Mis nüüd sündis, seda Teravküüs hästi ei näinud, ta ainult kuulis hirmsat kisa: „Vaak, vaak, vaak!“ Kuid see vaikus peagi ja juba tõi ema talle toiduks suure linnu, ta võidetud äsjase piinaja. Ta liha oli aga puine ja halvalõhnaline.

Teravküüs tegi juba lennuharjutusi: ronis männioksale, mis kandis ta pesa ja raputas sääl tiibu, nii et õhk aina vuhises. Lendas isegi ligemale oksale. Vaatas alla, tutvus ojaga ja metsaaluse eluga. Kõik oli nii uus, nii huvitav, et teda ainult nälg sundis pessa tagasi minema.

Siis ühel päeval nägi ta, et isa ei tulnud nagu harilikult üle puude latvade, vaid maad ligi. Suure vaevaga lendas ta üles pesa juurde. Ema Hallsilma ei näinud ta enam iialgi.

Hallsilm oli langenud metsavaht Jaani kätte, kes ka isa oli haavanud. Kõrgelt lennates

näinud Hallsilm ristikkeina nurmel musta looma — metsavahi kassi. Noolena laskunud Hallsilm kassile, lõõnud küüned seljasse ja tõusnud kassiga õhku. Kuid kass saanud end kuidagi ringi keerata ja hakanud Hallsilma küüntega ja hammastega lõhkuma. Valuga laskunud Hallsilm uuesti murule ja tahtnud oma küüsi kassi nahast välja kiskuda, kuid küüned olnud nii kõvasti sees, et ta pole seda teha suutnud. Siis tulnud metsavaht, lõõnud Hallsilma surnuks ja lasknud isegi temale Laitiivale püssiga, nii et ta haavata saanud. „Jah“, lõpetas Laitiib, „kui keegi meie sugukonnast lööb küüned elusasse olevusse, siis ei saa ta neid enam kätte. Kas sureb siis lööja või püütu . . . !“ Samal momendil tuli Laitiiva noka vahelt veri nähtavale ja juba langeski Laitiib sahinaga alla sügavusse.

Teravküüs oli nüüd isata ja emata. Natuke aega vaatas ta veel pesas, kõndis pesa äärel ja tõusis siis otsustavalt lendu.

Esimesil päevil ei lennanud ta kaugele. Alt oja äärest sai ta mardikaid, leidis õnneks käbliku pesa, kus sees oli kaheksa väikest poega. Sõi need ja nälg oli kustutatud. Alles nädala pärast tõusis ta ühel hommikul nii kõrgele õhku kui Laitiib ja lendas kaugele oma kodust, vastu tundmatule tulevikule.

Vaevalt oli ta paar kilomeetrit lennanud, kui korraga terve parv vareseid talle järele jõudis. Alul ei teinud Teravküüs neist väljagi: ta ei kartnud neid, aga kui paar julget talle kallale tungisid, sai ta vihaseks, sööstis ühele õige julgele noolena järele ja püüdis selle . . .

„Vaak, vaak, vaak!“

Metsa all maitses ta esimest korda oma püütud jahisaaki, kuid see oli nii halvamaitseline, et ta pea edasi lendas ja nüüd juba puude vahelt, maad ligi . . . Elu õpetas.

Ta oli juba mitu tundi lennanud, küll kõrgel, küll madalal, oli püüdnud paar noort paskräästast, kui mets harvenes. Puud olid pisemad ja metsaalune oli kaetud lopsaka taimestikuga.

Siis lõppes mets.

Põllud, niidud ja talumajad paistsid nii toredaina, et Teravküüs madalamale laskus. Ta

nägi all lehma, lambaid, inimesi, kuid nendele ei pööranud ta tähelepanu. Korraga silmas ta kanu.

„Viu-viu,“ lõiksid ta tiivad õhku: ta laskus kanakarja keskele, ühele otse selga. Teised põgenesid hirmuga. Siis kuulis ta hääli, millised teda kohutasid. Perenaine ja lapsi jooksis tema poole.

„Võtah, kulli, võtah! Ants, too püss, ruttu!“

Teravküüs haaras uimase kana küünte vahele ja lendas lähedasse võssa. Kuid seda oli perenaine näinud, ja varssi hiilis peremees püssiga Teravküüne poole. Leidiski Teravküüne võsast kana söömast ja sihtis:

„Pauh!“

Teravküüs ehmus. Instinktiivselt tõusis ta lendu, jättes kana sinnapaika ja töötas tulevikus inimesist nii palju hoiduda kui vähegi võimalik.

Ta tõusis uuesti hiiglakõrgusesse ja võttis suuna ligema metsa poole. Sääli sai ta ühe vigase nurmkana kätte. Leidis mõne mardikagi.

Esimest korda ööbis ta väljaspool pesa. See polnud päris mõnus. Tuul puhus teravamini kui metsa sügavuses ja võõraid tundmatuid loomi oli palju liikumas.

Võis olla kesköö, kui järsku Teravküüne ligidal kõlas öökulli huik.

„Uu-uu-uu-uul!“

Kohe tõusis Teravküüs lendu ja kadus pimedusse. Nurmel ristikkeina kärbiste otsas uinus ta jälle.

See esimene päev tõi pöörde ta ellu. Temast sai nuhtlus kogu ümbruskonnale. Kana kana järele kadus ta kõhtu. Küll valvasid naised ja lapsed neid, aga niipea kui inimesed hetkekski lahkusid, oli Teravküüs kohal ja võttis, mis võtta oli.

Alul püüdis ta ainult valgeid kanu; mustade juures ta kahtles: need olid nii sarnased vareseile, kelle liha oli halb. Need jäid järele. Ja kõige viimane oli kukk . . .

Kuid mitte üksnes kanad ei langenud ta ohvriks. Ta viis kõik, mida kätte sai. Oravaist, kes küllalt kiired ei olnud oksisse kaduma, jäi ellu vaid Pikksaba. Kord kohtas ta isegi nugist — aga kumbki ei julgenud teise kallale tungida.

Siis nägi ta kord jões midagi liikuvat. Hall selg paistis. Ta laskus ja haaraski midagi raskest küünte vahele. See oli haug.

Oi, kuidas see talle maitses! Nii hääd liha polnud ta kunagi varem saanud. Ja Teravküüs algas sihikindlat jahti kaladele. Perenaised hingasid kergemalt, nurmkanad julgesid paksust metsast väljuda, mõni metsiski oli näha.

Kuid siis . . .

Oli supipäev. Teravküüs sõbrustas üleval jõekaldal männi otsas teise omasugusega, kellel küll ei olnud nii pikka saba, nii karvaseid jalgu,

nii konksus nokka. Sääli liikus midagi veepinnal. Nagu väik laskus Teravküüs alla ja löi küüned kalasse. Aga oh häda! Kohutava kiirusega Teravküüs jooksis veepinnal edasi-tagasi, edasi-tagasi, ja siis oli ta korraga kadunud.

Hilissügisel püüdis metsavaht Jaan noodaga kalu. Kolme jala pikkune sammeldanud haug oli noodas. Kui Jaan ta kaldale tiris, ehmus ta. Havi seljas olid kulli küüned ühes jalgadega.

Need olid viimsed jäänused Teravküünest.

Ange.

Õpilaskonna juhatus õppeaastal 1932-33.

Istuvad pahemalt paremale: pr. M. Karro — õpetajasliige, E. Pau — õpilaskonna vanem, E. Sarap — õpilaskonna vanema abi. Seisavad: L. Põllusaar — kirjatoimetaja, G. Prost — kirjatoimetaja abi, H. Urm — laekur. Puuduvad: laekuri abi N. Kokla ja vabaliige H. Koppel.

PÕHISEADUSE MUUTMISE EELNÕU.

Avaldame seega „Karuhakas“ sellesinase eelnõu, mille V hum on „pühendanud oma armastatud kodanikuõpetuse õpetajale,“ olles õigusega „veendunud, et põhiseaduses on oluline viga,“ mida käesoleva eelnõuga on võimalik kõrvaldada. Toimetus.

XI peatükk.

Õpilaste vabadused.

- § 90. Õpilastel on tundides vabadus avaldada oma mõtteid sõnas, kirjas ja pildis.
- § 91. Tundides on kindlustatud õpilasile sõnumite ja kirjade saladus, mis edasi antakse üldtarvitaval teel.
- § 92. Õpilasile on tundides eraomandus kindlustatud. Tundides kirjanduse konfiskeerimine langeb eriti valju karistuse alla, millise lähemalt määrab eriseadus.
- § 93. Õpilasile on kindlustatud streigivabadus.
- § 94. Märkuste kirjutamiseks on nõutav $\frac{2}{3}$ klassis viibivate õpilaste nõusolek.
- § 95. Õpilasil on vabadus, vastavalt ilmas-tikule oma kohta klassis valida ja muuta.
- § 96. Vastavalt oma tunnetusile on õpilasil vabadus mõnda õpiainet ajutiselt ignoreerida.
- § 97. Õpilasil on vabadus 50 päeva õppeaasta kestusel puududa eluliste küsimuste üle järelemõtlemiseks.

XII peatükk.

Õpetajate kohustused.

- § 98. Õpetajad on kohustatud aumärke andma õpilasile, kelle tööd nad rahuldavaks ei saa hinnata.
- § 99. Õpetajad on kohustatud õpilaste sünnipäevadele erilist tähelepanu pöörama.
- § 100. Õpetajad peavad tundides õpilasile mu-gava lamamisvõimaluse muretsema.
- § 101. Enne klassist lahkumist on õpetajad kohustatud õpilaste kirjutusvahendite korrasoleku eest hoolitsema.
- § 102. Etteteatamata klassitööde andmine langeb karistuse alla. Karistuse määrab eriseadus.
- § 103. Õpetajad on kohustatud $\frac{1}{3}$ klassis viibivate õpilaste soovil oma ettekande teemat muutma.
- § 104. Õpilasile peab võimaldatama ajakohane vahetundide veetmine. Tantsupõranda ja orkestri puudumine on lubamatu.
- § 105. Õpetajad on kohustatud kõike võimalikku tegema, et soodustada lähema kontakti loomist õpilaste ja haridus-ministeeriumi vahel.
- § 106. Kõik eelpool mainimata jäänud õpilaste vabadused ja õpetajate kohustused määrab eriseadus.

KOLMAS PÜHA.

Hurraa, täna on see veetlev päev, mil sõidame Zoja juure maale. Loodan, et kindlasti saan ka omal nahal tunda seda õiget maaelu.

Sammume sõjaväe laoplatši poole, kus ootamas Zoja hobune. Et aga ükski korralik päev õnnetusita ei möödu, siis on see ka sel korral nii: laoplatši värav on seestpoolt kinni, kuna hobune seisab platsil. Peatume pühalikult värava taga ja vahime taeva poole. Muidugi ei ilmu säält mingisugust õnnistust. Aga juba on meil mõttes hirmus kavatsus. Kõigi eeskujulikkude inimeste ja okastraatide kiuste tahame ronida üle aia! Ei ole see küll noortele tütarlastele kohane, kuid hobune meie juure ju lennata ei saa . . .

Vahepääl väravat kangutades jõuan aga otsusele, et me säält peaaegu läbi mahuksime. Pika kangutamise tagajärjena õnnestub viimaks tungida prao vahelt sisse ja seestpoolt avada värav. Nii saamegi juhtida hobuse tänavale.

Mässime end kasukaisse. Zoja otsib piitsa, mida ta loomulikult ei leia. Siis ta siunab, et just Stellaga, selle laiskuse eeskujuga, on pidanud sõitma.

Olles sõitnud tüki maad, suudab Zoja meid lõppeks reejalastelt rekke meelitada. Kõik me sajatame vaest Stellakest, sest tahame saada „head sõitu.“ Stella aga ei tee meist väljagi, ainult mõnel erilisel lõbusal silmapilgul kiirendab ta oma koibade liikumise takti.

Umbes „Erika“ kohal läheneb meile kinnine saan. „Vist Bockid,“ arvab Zoja. Peagi jõuavad Bockid meile järele. Neil näib olevat kavatsus meist mööduda. Kuid õnnetuseks sõidukid põrkavad kokku ja meie oleme punkti päält kummuli. Kõige all laman mina, minu otsas kooliõde Valli, viimase otsas regi ja põhu ja aisatükkide segu. Isegi meie sõidu algusel kadumaläinud piits on kohal. Stella vahib kogu seda krempelit asjalikult päält. Zojake ilmub teeäärest kraavist.

Upitame omal jõul ree üles. Ais on katki. Arvan küll, et Valli võib lükata hobust ja

Zoja rege — nii saaks ehk ikka kuidagi pärale . . . See nõu on aga kiusakate inimeste arust paha. Minnakse pigem mingist veskist paluma uut aisa. Muidugi ei anta seda. Pole migagi parata.

Vägisi tikub pähe jumalavallatu mõte: kiskuda „Erika“ aiast teivas ja selle ja sedulgarihma abil parandada ais. Et aga ais iseenesest mingisuguseid kokkukasvamise märke ei avalda — tee ääre tuisu kätte ka jääda ei või — hakatakse seda ideed teostama. Juba on latt kohal ja sedulgas maha võetud. Säält näeme ratsahobusel lähenevat ühe meie kooliõde venda, kes loomulikult appi karjutakse. Õndsalt naeratades hüppaski ta ratsult, et rihmadest aisa asetäitjat kokku klappida.

Vahepääl on meie ümber kogunenud tubli portsjon saane ja regesid. Igast kandist kuuldub häid nõuandeid ja õpetusi. Mõtlen, kui kõikide nende järele talitada, siis tekiks korraliku aisa asemel rakettauto.

Peagi on aga ais valmis ja „insener“ lahkub veetleva naeratusega.

Sõit võib alata.

Ega ma nüüd küll enam rekke lähe taeva pärast mitte! Asun ree pärale seisma. Pärast teistkordset uppildamist mu kondikesed kindlasti hakkaksid närvitsema. Nüüdki juba mõni viriseb.

Tasa ja targu jõuame viimaks pärale. Muidugi olime talu piirides Zoja mamma meelehääks aegsasti rekke roninud, nagu kunagi paid lapsed. Enne tuppa jõudmist tuleb aga pidada võitlust kalliste koertega, luisates neile ette kümmekond „penikest“ ja „pai kutsit.“

Toas Zojakese soovil neelatakse südame pahanduseni vahukoort. Siis mängitakse kaarte ega hoolita sellestki, et on kolmas püha ega tohiks sel ajal teha „patutööd.“

Hiljem minnakse hobusega vallamaja juure ja hämaruses kõmbitakse läbi paksu lume koju.

Teel muide veel lamatakse hangedes, luuletatakse ja ühe suure kuuse all ollakse erilisel mõnusas meeleolus.

Õhtul kodus süüakse jälle vahukoort, silitatakse kassi, meelitatakse „Poissi“ ja otsitakse mingit algupärast magamisaika. Ahjule ei saa, laudade otsa ka mitte, kummulipöördud toolidele ka mitte, nõõri otsa lakke ka mitte, aga — heintele! Seda saab!

Veetaksegi koorem heinu saalinurka, tuuakse ajaviiteks tublisti õunu ja heidetaksegi

hingama. Enne aga mässitakse end linalesse, sest heinad kipuvad torkima. Muidugi ei tule kohe uni. Nuusutatakse heinte meeldivat lõhna, vesteldakse ja lõpuks hakatakse taguma värse. Tekivad päris lõbusad salmikesed.

Nii möödub vaimude tund, ja peagi on meist igaüks uinunud.

Aino M.

ÕPILASAJAKIRJU.

Miks alati arvustada kuulsate kirjanikkude loomingut, miks mitte vaadelda vahel enesele nii võrratult lähemat — õpilasajakirju.

Vaadeldavaiks olen valinud T. T. G. õpilaspere ajakirja, H. T. G. „Miilangu“, T. P. G. humanitaarringi ajakirja ja E. T. G. „Karuohaka“.

Proosa alal käsitlusele ei tuleks T. P. G. ajakirja viimane number, kuna see ei sisalda midagi ilukirjanduslikku peale luuletiste.

Algan novelletiga „Pilliroo armastus“ (Miilang V—VI). Imelik, et praegusel asjalik-realistlikul ajastul on veel ruumi selliseil kõrgelennulis-paatoslikel kirjandeil. Näiteks toon eriti iseloomuliku lõigu:

„Rannale hoovav merepoeg oli suurem, selgem, kumerrinnalisem ja painduvam kui teised, mis hääbusid ta alla nõrkedes. Ta helkis hiilgavamalt kui teemant, kumas roheliselt kui smaragd, helendas siniselt kui safiir, säras kollakalt kui kuld ja kõik need värvivarjundid vaheldusid temal kui kameeleonil.“

Õnneks leidub aga ka tabavaid võrdlusi, nagu: „Ta nägi kaugelt lähenevat lainet, mis sätendades ja vilkudes pildus piisku kalda poole kui kaugeid käesuudlusi“.

Ja „veeretas veest häilitud kive kui täringuid“.

Umbes samasse kategooriasse paigutaksin koduarmastusest ja kodumälestusist õhkuva lühijutu „Kodu“ („Karuohakas“ 6), kuid siin asendab kõlavõõrasuse vaikne ja pisut nukker meeleolu. „Kodu“ on läbi tunt ja õhkub soojust ning lähedust, kuna „Pilliroo armastuses“ tundub kalduvust liialdusse.

Tugevalt realistliku värvinguga on „Miilangu“ teine proosapala — „Südamevalu“, milles kirjeldatakse ema meelehärma joodikust poja ulaelu pärast.

T. T. G. õpilaspere ajakiri toob novelleti „Üks õhtu“, milles küllaltki tabavalt käsitellakse ühe väikese poisi mõttekujutluste assotsiatiivset voolamist.

Sama autori följeton „Keset tööd ja askeldusi“ ehkki hoogne ja elav, on siiski viimistlemata ja paiguti isegi maitsetusse kalduv.

Järgneb veste „Aja kaja“, mille juures küll pole näht märgatavalt vaeva, kuid mis mõjub siiski päris ilmekalt ja siiralt. Tsiteerin lõpposa:

„kellegi kriiskav hää! paukus eestost: „ . . . No ytle, kus sindrinahk! Või mujal ei saisiagi ku tõiste taraden. No oota sa jõmp-sikas. . . Ja järgmisel silmapilgul juba sakutab mu kalli „peigmehe“ juuksis märg, tursund ja seebivahune käsi. Ema oli nähtavasti tulnud poisile pesuköögist järele. Kartlik, poolitipaluv pilk riivab mind veel ukse vahelt: „...ma ikka päris tõesti. . .“

Meie „Karuhakas“ toob reipa ja temperamendiküllase „Ekskursioonilt tagasi“, mis pakub matkamuljeid ja vempe läbisegi. Stiiliprooviks väike pala:

„Nii oli Molli - Mirjami „Kreuzmutter“ mahutanud viimase kohvrissi vaka ilusaid suisleppi. Ja nüüd too plika sõi ja sõi, puhkas ja sõi jällegi, kuigi Tartust väljumisel oli pühalikult tõotanud pealinnas vähemalt paari kilo võrra lahjuda. Aga mis sa hing teed, kui õunad on nii ilusad ja ise oled õige eevatütar ja ühtegi Aadamat pole ligilähedalgi“.

„Karuhaka“ lõppu paigutat samalaadne „Pudemeid“ kahjuks jääb kõrvalseisjatele ilma kommentaareta enamvähem ebaselgeks.

Nüüd luulest! Kahju küll, et me noorte luuletised on harilikult nii kurvad (ent lugeda on nad siiski väga lõbusad!) Tsiteerin mõne lõbus-melankoolse rea (T. P. G. humanitaaringi ajakiri 3):

„Meeled õitsevad minul kui sõed,
Kuuvalge täna on öö,
Kahekordselt kiireneb südame töö,

Kahekordselt silmad on lahti.

Kuuvalge täna on öö:

Kuuvalgusen kahekordsed on tõed.

Kuuvalgusen kurbus saab lisa,

Taganeb tarkuse hõbenool,

Kuuvalgus minule on tool.

Kuuvalgusen tee mind saatis isa.

On selge, et autori silmad kuuvalguses tõepoolest pärani lahti on läinud: ta on avastanud mõndagi haruldast. Näiteks „meeled õitsevad minul kui sõed.“ See on hea mõte, tavaliselt sõed hõõguvad, luules aga ju ei maksa arvestada tõsielu. Ka on väga tore muuta kuuvalgus enesele mugavaks mööbliks — „kuuvalgus on minule tool.“

Veel „luulelähedasem“ on autori teine luuletis esiteks selles, et luuletises tarvitet murre pole läbi viidud täielikult ja erineb tugevasti maarahva murdest, teiseks on luuletis väga sarnane Gustav Suitsu „Kerkokellale.“

Õnneks erineb sellist üliinimlikku loogikat mujal luuletises vähem. Pisarrohked on nad siiski, välja arvat L. Margi luuletised (Miilang), mis on elurõõmsad, selged ja ühtlasi päris kõlavad.

„Miilangus“ esineb Vergiliuse „Itaalia ülistuse“ tõlge, mis on õige hea ja üsna musikaalne. Tõlkijale kuluks aga pisut etteheidet, sest kas ei piinata meid koolis küllalt ladinakeelsete tekstidega, milleks siis nende tõlkimise juures vaeva näha ka oma jõudeajal.

M. L.

Õpilasingide juhatajad õppeaastal 1932—33.

Istuvad pahemalt paremale: A. Zirnask — kirjandusring, H. Petti-Valgerist — kunstiring, S. Novek — võõrkeeltering, L. Põllusaar — kodumajandusring. Seisavad: J. Vilip — muusikaring, E. Sarap — näitering, H. Urm — karskusring, ja tehnikaring, A. Luik — spordiring, E. Kudevita — filosoofiaring.

„VANEMAJD JA JUHATAJAJD“.

Õpilaspere vanem — kaunis pikk blond tütarlaps. Silmis südamlikkus, huulil naeruvine, nii liigub ta mõõdetud sammel koolis kui ka väljaspool kooli. Soliid ja korralik, lahke ja sõbralik igaühe vastu. Annab lahkelt nõu igale ringijuhatajale ja klassiõele. Sageli ülemealik ja vallatu, vahel aga surmani tõsine. Tuleb hästi toime oma ametiga. Kõik sünnib vaikselt ja kärata.

* * *

Ta abi, ühtlasi näiteringi üldtunnustatud juhataja, on sellevastu väike ja väle tormaja. Energiline läbi ja läbi. Püüab olla kõikjal esimene. Põleb vaimustusest ja huvist kõige vastu, mis sünnib koolis ja väljaspool seda, eriti aga „sääle vellede“ juures.

Karskus- ja fotoringi juhatus on ühe pedagoogi sinisilmalise pruunijukselise õe energilise käsis. Tal jätkub jõudu paljudeks muukski: nii kaaslaste kaitsmiseks igal ajal ja ajal, õpetajatega vaidlemiseks, nende „kuisamiseks“ ja „sissevedamiseks,“ tundide ajal lobisemiseks ja tervise eest hoolitsemiseks „müriseva“ naeruga. Tal on huvi ka luule, eriti murdeluule vastu. On kooli parimaid ja tunnustatumaid deklamaatoreid. Ainult õppimine tundub talle asjata ajaraiskamisena.

* * *

Võõrkeelteringi juhataja — tumedajukseline sinisilmaline tütarlaps, tunneb päämiselt huvi võõrkeelte vastu. Õpib ka väljaspool

kooli mitut võõrkeelt. Armsaim õpiaine on ladina keel. Teistele korraldab soome keele kursusi. On usaldatav ja sõnapidaja kaaslane, tunnis vaikne ja tähelepanelik, harva elav ja ülemeelik.

* * *

Väiksel ja saledal filosoofiaringi juhatajal, kelle suured silmad alati täis naeru, on küll üpris vähe ühist tõsisema mõtteteadusega. Ta näeb kõiki ja kõike vaid koomilisest vaatevinklist, seepärast ongi meister karikatuuri alal. On ka parimaid võimlejaid, andekamaid õpilasi ja oleks kindel „cum laude“ kui ainult laiskus lubaks. Igaale uuele tembele on ta valmis, alati rõõmus ja lõbus. —

* * *

Kunstiringi juhatab sale, leidlik ja vaimukas pikk tütarlaps. Huvitav omapärane kaaslane, kes teab ja lugenud mõndagi kunstist ja kirjandusest. Armastab heita nalja nii õpilaste kui õpetajate üle, neid teinekord teravalt arvustadeski. Osav karikaturist. Omab huumori-meelt, kuid haavub mõnikord kiiresti.

* * *

Majapidamisringi juhataja on lühedane tume energiline ja lõbus lakkpea. Ta teab, et pere-naise amet seisab teiste juhutamises ja õpetamises, et perenaise koht on ikka esirinnas ja et ta kohus on kaitsta kaaslaste kasusid. Mängib sageli kaasõdede „advokaati.“

* * *

Spordiringi juhataja. Ta hüüdlause on: „Võrkpall üle kõige.“ Tartu koolide parimaid ja tunnustatumaid naismängijaid. Siiski tegeleb ka korvpalliga ja on meister kergejõustikuski. Mõistmatud pedagoogid aga nõuavad, et ta oleks esimene õppimiseski. Viimane asjaolu sundiski sportgirl'i otsima arusaajamaid hingi

teisal. Kuid peagi selgus meie ettevõtlikule ja sõjakale, kuid hääsüdamlisele kaaslasele, et „vana arm ei roosteta,“ ja juba järgmisel päeval oli ta tagasi endises koolis, kus heitleb endiselt kangekaelsete kasvatajatega.

* * *

Muusikaringi juhtaja — õpilaskonna laulukoorigi juht, kooli „köster“ laupäeviti ja „koolmeister“ sageli, kui saksakeel kipub klassikaaslasil üle pea kasvama. Mängib ühesuguse osavusega ja andumusega klassilisi palasid ja šlagereid klaveril ja koraale orelil. Ühe sõnaga muusikaalne olevus läbi ja läbi. Arvab oma jõuastusest piisavat ainult mainitud tegevusteks ja on end vabastanud kõigist õpilaste tavalistest ametitest raamatukogus ja kooperatiivis.

A.

Kirjandusringi juhataja — tütarlaps osjana pikk ja sale. Mainigem ka kohedaid musti juukseid ja säravaid silmi. Kõigiti kirjandushuviline hing. Loeb meeleldi ka luuletisi, kusjuures Schützi armastab, Verhaernit aga vihkab. Äratas elule kirjandusringi ta kauakestnud puhkusest. (Olgem viisakad ja valtikem jämedused ringi „magamisest!“).

On vist saatuse nõök, et kodune residents ei asu koolist just viie sammu kaugusel. Et õhtupoolikul koosolekuid või muid „vaimuülendavaid“ olemisi koolis ette tuleb, siis „enne õhtut ei saagi koju.“ Neil juhtumisel peab lõunatundi alati klassis ahju lähikonnas, vahel võibolla isegi ahjukapis. (Vabandan, kui viimane väide ei peaks vastama tõele). Lõppeks — igapidi elurõõmus tütarlaps. Kõigile krooniks saab lõputunnistuse kindlasti sel kevadel.

V.

MUINASJUTT ARMASTUSEST.

Elina Vaara.

Kuninglikus lossis oli olnud võõraid. Kauge maa uljas prints oli käinud kosimas väikest kaunist printsessi, kelle nimi oli Kollane-Nartsiss. Räägiti, et printsess ei oleks väärinud sellist sulnist nime, sest kuigi ta oli välimuselt pimestavalt ilus, oli ta meel vali ja kangekaelne.

Printsess Kollane-Nartsiss oli annud korvi kauge maa uljale printsile, niikui kõigile endisilegi kosijaile. — Aga pärast ulja printsi lahkumist märgati, et oli kadunud printsessi süda, mida õrna lilleõiena säilitati kristallist astjas lossi kaugeimas saalis.

Printsess nõrdis ja vihast kahvatuna ütles oma eluvalvureile:

— Seirake printsi ja nõudke talt tagasi kristallastjas, milles on mu väike süda: Kui ta hääga ei anna, tarvitage vägivalda, sest prints ei ole enam mu külaline.

Eluvalvurid andsid au, tõusid ratsudele, puhusid pasunaid ja läksid.

Nad üllatasid printsi ja ta saatkonda õõ pimenedes süngel kaljusel metsateel ja puhusid pasunaid. Päälik ratsutas ees, tervitas printsi aupaklikult ja sõnas:

— Me valitsejatori soov on, et teie kõrgus viibimata meie kätte jätab kristallastja, milles on ta süda ja mille teie kõrgus on suvatsenud viia kaasa.

— Oi, vastas naerdes uljas prints, tulgu te võluv valitsejatar seda minult ise nõudma. Viige talle tervitus ja õelge, et ootan teda oma riigis, hõõguvalt igatsedes hommikust õhtuni ja õhtust hommikuni!

Kui viisakas ja leplik kõne oli osutunud asjatuks, andis päälik eluvalvureile märku ja

välkuvate mõõkadega need tormasid kallale printsi saatkonnale.

Printsessi eluvalvureid oli palju — prints ise kaitses end korraga viie vastu — aga et tema ja ta sõjamehed olid kõik võrratult osavad, aeti ründajad põgenema. Noruspäi nad läksid tagasi printsessi ette ja kuulutasid talle, mis prints oli käskinud öelda.

Kaunis printsess põrutas vimmas jalga, purustades põrandal oma kalli hõbedase peegelduse.

Siis, mõningaid päevi raevutsenud, puhkes nutma ja oli juba hukkumas pisaraisse. Lõppeks ta ütles kammerneitsitele:

— Tehke valmistused pikaks matkaks. Kavatsen minna tole häbemata printsi riiki oma südant nõudma. Sest ei või elada, kui süda on nii kaugel!

Ja väike ilus printsess reisis eluvalvurite saatel võõramaa ulja printsi riiki.

Prints vaimustus ta tulekust, käskis kaunistada lippega loss ja ilustada kõik saalid väetkasvega, aga printsess lausus külmalt:

— Sa varas ja röõvel, ma ei tulnud siia nautima su külalislahkust. Ma ei palu sinult midagi muud, kui et annaksid tagasi kristallastja, milles on mu süda!

— Oi, vastas uljas prints hurmavalt naeratahes, jälgi mulle!

Ja ta juhtis kauni printsessi suurde toredasse sammassaali mille keskpaigas asetses väike valge altar, ja altaril hiilgas selge kristallist astjas.

Printsess astus lähemale ja hüüahtas hämmastunult, sest astjas helendas äsjapuhkenud

kollane nartsissiõis, mille soonis noolas kuldne veri.

Prints lähenes printsessile ja ütles:

—Armas väike sulnis printsess, kas tõesti tahad tagasi oma südant? Kas sa ei märka kuidas ta minu juures on vaigistunud?

Printsess Kollane-Nartsiss, temagi helendas nagu õis kristallastjas. Nüüd alles ta väärís oma nime täielikult.

Ta roosatus süütult, kui uljas prints painutas ta kuldkutrise pää lembelt tagapoole ja vajutas ta õishuulile esimese põletava suudluse.

Soome keelest tõlk. V. L.

E. N. K. S. T. G. ÕPILASKONNA TEGEVUSEST

1932. a. II semestril.

E. N. K. S. tütarl. gümn. õpilaskonnas on kõrgem võim üldkogu käes, kuhu kuuluvad kõik E. N. K. S. T. G. keskkooliklasside õpilased. Üldkogu koosolekute otsuste organiks on esinduskogu. Esinduskokku kuuluvad õpilaste esindajad, arvult igast klassist kaks. Esinduskogu valib õpilaskonna juhatuse liikmed ja revisjonikomisjoni. Juhatuse koosneb 7 õpilasest ja õpetajate esindajast.

Praeguse õpilaskonna esinduskogu koosseis on järgmine:

- I-a. — E. Massakas, M. Park.
- I-b. — E. Heidemann, E. Tein.
- II-h. — L. Inglise, A. Lentsius.
- II-m. — E. Grünfeldt, S. Mäesepp.
- III-h. — H. Koppel, N. Suu.
- III-m. — F. Kombe, F. Kress.
- IV-h. — H. Lehepuu, G. Prost.
- IV-m. — N. Kokla, A. Rahamägi.
- V-h. — E. Sarap, H. Urm.
- V-m. — E. Pau, L. Põllusaar.

Esinduskogu koosolekul 6. sept. valiti õpilaskonna juhatusse õpilased: E. Pau, H. Urm, H. Koppel, L. Põllusaar, N. Kokla, E. Sarap, G. Prost, ja õpetaja M. Karro.

Revisjonikomisjoni valiti: H. Lehepuu, A. Rahamägi ja õpetaja S. Masso.

Juhatuses koosolekul jaotasiid juhatuse liikmed ametid järgmiselt:

- õpilaskonna juhataja — E. Pau (V-m.)
- abijuhataja — E. Sarap (V-h.)
- kirjatoimetaja — L. Põllusaar (V-m.)
- abikirjatoimetaja — G. Prost (IV-h.)
- laekur — H. Urm (V-h.)
- abilaekur — N. Kokla (IV-m.)
- vabaliige — H. Koppel (III-h.)

Õpilaskonna üldkoosolekuid on peetud möödunud semestril üks.

Üldkoosolek kinnitas 1931/32. õppeaasta tegevus- ja kassaaruande ning käesoleva õppeaasta õpilask. ja ringide tegevuskava ja eelarve. Määrati kindlaks liikmemaksu suurus (30 s.) ja liikmemaksu tasumise tähtpäev (1. dets.) Otsustati õpilasperes läbi viia omavaheline tervitamine.

Esinduskogu koosolekuid on olnud kaks.

Esimesel koosolekul valiti õpilaskonna juhatuse ja revisjonikomisjon. Teisel koosolekul arutati omavahelise jõuluõhtu korraldamise küsimust.

Juhatuse koosolekuid on peetud arvult 8.

Juhatuse koosolekuil on arutusel olnud järgmised küsimused: Õpilaskonna tegevuskava ja eelarve, üldkogu kokkukutsumine, ringide tegevuskava ja eelarve kinnitamine, prof. M. J. Eiseni austamisõhtu korraldamine, kooperatiivi juhatuse valimine, kodumajandus- ja võõrkeeltingi asutamine, õpilaskonna peo korraldamine j. m.

Septembrikuul korraldas õpilaskond oma õpilaspererele, T. T. G. ja „Naisseltsi“ õpilastele „veste-õhtu“, kus õpet. H. Gern rääkis oma reisimuljeist Austrias, Ungaris ja Tšehhoslovakkias, selgitades kõnet valguspiltidega.

1. okt. korraldati ühes H. T. G. õpilaskonnaga prof. M. J. Eiseni austamisõhtu mitmekesise kavaga.

Õpilaskonna korraldada on sel aastal antud kooperatiiv.

Kooperatiivi juhatusse kuuluvad: H. Lehepuu, A. Unt ja A. Talvik. Hooldaja hr. A. Toim. On antud välja „Karuohakat.“

On pildistatud käesolev aasta õpilaskonna juhatus ja ringide juhatajad.

On muretsetud õpilaskonnale album, kuhu paigutatakse õpilaskonna juhatuste, ringide juhatajate ning muud mälestuspildid.

Üldkoosoleku otsuse põhjal on läbi viidud õpilasperes omavaheline tervitamine.

On võetud osa T. E. K. Õ. K. koosolekust

Õpilaskond on asutanud oma orkestri mis teotseb muusikaringi abijuhataja N. Kokla juhatusel.

On asutatud kaks uut ringi: kodumajandus- ja võõrkeelting.

Karskuring „Aita,“ mis teotseb varem täitsa iseseisva ringina, on ühendatud nüüd

õpilaskonnaga ja kuulub õpilaskonna ringide hulka.

Pääle mainitud ringide teotsevad kõik möödunud aasta ringid, peale esperantoringi, milline on ühendatud võõrkeeltingiga.

Üldse on E. T. G. õpilaskonnas järgmised ringid:

Kirjandusring	— juh.	A. Zirnask (V-h.)
Näitering	— „	E. Sarap (V-h.)
Kodumajandusring	„	L. Pöllusaar (V-m.)
Tehnikaring	— „	H. Urm (V-h.)
Võõrkeelting	— „	S. Norvek (V-h.)
Karskuring	— „	H. Urm (V-h.)
Spordiring	— „	A. Luik (II-m.)
Muusikaring	— „	J. Vilip (IV-h.)
Kunstiring	— „	H. Petti-Valgerist
Filosoofiaring	— „	E. Kudevita (V-h.)

Liikmete arvult suuremad on: spordi-, kodumajandus- ja näitering. Väiksemad on kunsti- ja filosoofiaring, mille tõttu ka nende tegevus ei saa olla kuigi aktiivne.

Edukamalt on teotsenud kirjandusring. Kirjandusring korraldas iga kahe nädala tagant omavahelisi referaatõhtuid ja 14. dets. ühes H. T. G. humanitaarringiga luuletaja K. E. Söödi austamisõhtu, tema 70 a. sünnipäeva puhul. Kirjandusringi hooleks on ka lugemislaua korraldamine.

Tehnikaring on korraldanud raadioaparaatide valmistamis- ja fotokursusi.

Muusikaringis tegutseb laulukoor, kes esines K. E. Söödi austamisõhtul muusikaringi juhataja J. Vilipi juhatusel.

Näitering harjutas möödunud semestril näidendit õpilaskonna peoks.

E. N. K. S. T. G. Õpilaskonna juhataja
Endla Pau.

V HUM. KLASSI ÕPILASE DEFINITSIOON.

Kontsentreerunud laiskus keemilises ühenduses andekusega + kõrgem arusaamine lausest „ühendus teeb tugevaks.“

KIRJAVASTUSEID.

Vilma H. — „Neli graatsiat“ on keelelt küll lopsakas ja ladus, tervikulilt aga sidumatu. Sel kujul ei ilmu. Soovides püsivust viimistlemiseks, loodame jätkuvat kaastööd.

E. V. — Täname kaastöö eest. „Pole õppinud“ ilmub edaspidi.

Iiri Surno — Luuletis „Ema“ on värsitehnikalt algeline. Kahjuks ei saa avaldada.

Fuuria — „Tulevikupilte klassiruumist“ oleks tabav pala. Viibis „Karuohaka“ ilmumine või põlesid palitud liiga vara — aine on kahjuks vananenud. Ei ilmu.

Anu — „Mu elu“ on tunduvalt parem eelmisist. Edu on märgatav. Hoiame edaspidiseks.

Iga eestlane ostab eesti ärist!

Igasugused paberikaubad, kooli- ja kantseleitarbeid, tapeedid, papid suurel ja väiksel arvul ostate odavamalt ja soodsamalt

Paberi- ja tapeediärist „Räpina“

om. A. Vindi

Tartu, Uueturu 9. Telef. 5-64.

Tapeete moodsaid, maitsekaid

Raamatuid tarvitatud ja uusi

Seemneid aedvilja, lillede ja söödajuurikate kasvatamiseks

ostate suures valikus mõõdukate hindadega alati

F. VANATALU ärist

Tartus, Promenadi tän. nr. 5. Tel. 3-97.

Nõudke tasuta seemnete hinnakirja.

Võistlemata headuses

kõiksuguseid pagari- ja kondiitrisaadusi —

kooke,
küpsiseid ja
torte

soovitab pagari- ja kondiitriäri **Luks** (omanik Antsov)

Rüütli tän. 12.

A. Reinhold'i
raamatu- ja kirjatarvete
äri asub

Suurturg 12

Kauba Panga majas.

Kooliõpilastele

moodsad ja vastupidavad **jalanõud**,
võimlemiskingad ja kalossid.

Rikkalik valik reisukohvreid, portfelle, koolimapesid, käekotte, rahataskuid j. n. e.

Mitmekesises valikus nahkkäsitöid: albume, märkmikuid, käsitöö-, tubaka- ja kaarti-karpe, käekotte, portsigaare ja teisi esemeid.

Juubeliteks aadress-kaani j. n. e.

Jalanõude ja nahktööde paranduste vastuvõtt!

Parfümeeria osakond. Seebid.

Punase noolega märgitud vaateaken!

F. Zimmermann.

Suurturg 10. Tel. 6-42.

Õpilastele

käsilikum ostukoht

Joh. Roosipuu

kaubamajas

Suurturg 14.

Õpetajate Kooperatiivis

Promenadi 2

Müügil: raamatud, õppe ja ilukirjanduslised, pruugitud raamatute ost-müük, laenunäidendid, köitmine alates 5-6 s. kuni kõige paremani, ajalehed ja ajakirjad — tellimiste vastuvõtmine, käsitöö ka naiskäsitöö tarbed.

Hinnaalandus ka üksikmüügil.

Proovige — veendute.

Promenadi 2.

Avatud k. 8-18

Õpilased, teid pole iialgi
unustatud!

Huvi on õppida,

kui õpperaamatud ja koolitarved
ostate tuntud vanast täielikust
Eesti ärist

Postimehe raamatukauplusest.

Kõige soodsam ostukoht õpilastele
on Suurturg 15

O. Kressi äris.

Sääl on saadaval kõiksugu
pudukaupa võistlemata
odavate hindadega.

J. Nuuma

Klaverihäällestaja

Tähe 77.

Telef. 3-96.

R. NAPP

Odavam juuksetööst. äri

Tartus, Küütri 3. Rüütli nurgal.

Juukselõikamine .	25 snt.
Habemeajamine .	15 „
Poisipea lõikamine	25 „
Lokkimine . . .	25-35 „
Kulmude ja ripsmete värvimine	50 „

Teeb soodustusi kooliõpilastele
iga päev, väljaarvat. laupäevad.

Äris töötavad ainult esimesejärgu valitud paremad tööjõud.

Külastage.

Kõige austusega **R. NAPP,**

Diplomeeritud riigi juuksetööstuse meister.

KUMBLUSSEEP

A. FREDERIK G. TARTUS

„Teadus'e“ trükikoda

Tartus, Rüütli 5.

Valmistab nimekaarte,
kutsekaarte, laululehti,
tabeleid ja igasugu teisi
trükitöid kiirelt ja mõõ-
dukate hindadega.

